

In memoriam ir. Lodewijk Willem Wilmes

Op 9 maart 1972 overleed, volkomen onverwacht tijdens een der weinige uren van ontspanning, die hij zich gunde in de bossen rondom Arnhem, ir. L. W. Wilmes, in leven directeur van de Dienst Plantsoenen, Begraafplaatsen, Reiniging en Marktwezen der gemeente Arnhem.

Hiermede kwam een abrupt einde aan een werkzaam leven, doch ook een leven waarop de crisis in de jaren 1930/1936 en de oorlog in de Pacific hun stempel hebben gedrukt.

Lodewijk Willem Wilmes werd op 10 september 1910 te Wageningen geboren. Al spoedig verhuisde het gezin Wilmes naar Arnhem, de stad die hem zijn verdere leven zeer na aan het hart heeft gelegen.

In 1929 begon hij zijn studie aan de Landbouwhogeschool te Wageningen, waarna hij zich na het propaedeutisch examen wijdde aan de studie van wat men toen noemde de kolonische bosbouw en in welke richting hij in 1935 het ingenieursdiploma behaalde.

Het was in dit crisisjaar geen eenvoudige zaak in het toenmalige Nederlands Oost-Indië aan de slag te komen, zeker niet bij de Dienst van het Boswezen, waarvoor men zich reeds tijdens de studie een plaats moest zien te veroveren, hetgeen Wilmes destijds niet is gelukt.

Hij meldde zich in september 1935 als werkzoekende bij de Nederlandsche Heidemaatschappij, waar hij als "ploegbaas" bij de werkverschaffing werd geplaatst.

Intussen solliciteerde hij bij diverse Indische Cultuurmaatschappijen en mocht zich gelukkig prijzen medio 1936 te worden geplaatst als employé bij de HVA in de bergcultures (thee en kina) op de westkust van Sumatra. Hij werkte in deze prachtige streek tot 1941, waarna hij in dienst trad bij de NV Plantage Mij. "Ardja Sari" op West Java.

In december 1941 werd Wilmes in verband met de Japanse oorlogsdreiging als dienstplichtig militair gemobiliseerd en na de capitulatie van het KNIL in maart 1942 al spoedig als krijgsgevangene naar Japan afgevoerd. Hier heeft ook hij als dwangarbeider in diverse fabrieken de ellende van de Japanse gevangenschap moeten doorstaan. Na de bevrijding in augustus 1945 kwam hij, mede door het verlies van zijn vrouw, die de ontberingen van de internering in de vrouwenkampen op Java niet mocht overleven, als een gebroken mens in Nederland terug.

Op 1 juni 1946 zet Wilmes zijn eerste schrede op de weg die voerde naar een carrière in het Moederland; hij trad in dienst, voorlopig als "bosbouw-ingenieur op arbeidscontract", bij het Staatsbosbeheer. Al spoedig werd hij ingeschakeld bij de houtvorderingen in West-Duitsland, waarmede het Staatsbosbeheer na de oorlog werd belast.

Op 1 maart 1947 volgde zijn benoeming tot adjunct-houtvester, om per 1 juni 1949 als houtvester in vaste dienst bij het Staatsbosbeheer te worden aangesteld.

Intussen was hij op 4 april 1949 wederom in het huwelijk getreden.

Na vele omzwervingen bereikte Wilmes in september 1948 zijn eindbestemming. Hij werd toen gedetacheerd bij de Directie van de Wieringermeer, waar hij, in het begin onder leiding van de houtvester in de houtvesterij "de Eilanden", de heer P. Boodt en al spoedig zelfstandig, belast werd met de organisatie van de aanleg en het beheer in de nieuwe Noordoostpolder. De beplantingen in een polder, die een zo belangrijk onderdeel vormen van de landschappelijke opbouw van dit bij uitstek agrarisch gebied, zijn voor een belangrijk deel onder zijn leiding tot stand gekomen. Verder werden aan zijn zorg toevertrouwd alle beplantingen nabij de nieuwe boerderijen, de dorpsbeplantingen, de aanleg van recreatiebossen, de opbouw van een plantsoenendienst in Emmeloord en het beheer van een centrale kwekerij van niet minder dan 50 ha.

Midden in deze belangrijke werkzaamheden werd Wilmes in 1954, waarschijnlijk als gevolg van de geleden ontberingen in de Japanse krijgsgevangenkampen, overvallen door een ernstige ziekte, die hem voor vele maanden uitschakelde. Na een geslaagde operatie kon hij in 1955 zijn werkzaamheden weer geheel hervatten.

Medio 1956 deed zich de gelegenheid voor terug te keren naar zijn geliefd Arnhem. Op 1 augustus verliet hij de Rijksdienst en de polder en werd hij benoemd tot directeur van de Dienst Plantsoenen, Begraafplaatsen, Reiniging en Marktwezen van de gemeente Arnhem.

Deze functie vormde voor Wilmes een geheel nieuw werkerrein en de omvang en de veelzijdigheid boden hem de mogelijkheid zich ten volle te ontplooiën. Het deed zijn houtvestershart goed mede het beheer te mogen voeren over het uitgestrekte bosbezit (1100 ha) van de gemeente Arnhem.

Met zijn gevoel voor verantwoordelijkheid, niet in het minst ten opzichte van de aan zijn zorg toevertrouwde ± 275 personeelsleden, is zijn taak hem, vooral de laatste jaren, bijzonder zwaar gevallen. Toch heeft hij deze taak tot de laatste dag met opgewektheid vervuld.

Voor zijn medewerkers en ondergeschikten was Wilmes een vader, een goede vriend en een human chef, waarop men kon vertrouwen.

Ook buiten het ambtelijke gaf hij blijk van warme menselijkheid, hartelijke hulpvaardigheid en medeleven door zich in te zetten op plaatsen, waar hij meende iets ten goede te kunnen bereiken. Zo was hij o.m. voorzitter van de afdeling Arnhem van het IVN en adviseur van de Bosbouwpraktijkschool en van 1959 tot 1964 bestuurslid van de Koninklijke Nederlandse Bosbouw Vereniging.

Het beeld, dat wij van Louis Wilmes bewaren is dat van een bescheiden en goed mens in de beste zin van het woord, veel gevend zonder iets voor zichzelf te vragen.

Op 13 maart 1972 verzamelden zich vele vrienden, bekenden en personeelsleden van zijn dienst op de nieuwe begraafplaats "Moscowa" te Arnhem, mede een van zijn scheppingen, waar in een ontroerende plechtigheid Lodewijk Willem Wilmes ten grave werd gedragen.

Hij ruste in vrede.

G. W. Mulder